

Πολιτικά παιχνίδια μεγάλων και μικρών

του Νικ. Α. Γ. Λιναρδάτου

Πολλά συμβαίνουν γύρω μας που προκαλούν έκνευρισμό. Δικαιολογημένον ή αδικαιολόγητο. Αίσθανάμαστε ισχυρή ώθηση. Νά αντιδράσουμε. Παραδείγματα.

Έκνευρίστηκα πρό ήμερών διαβάζοντας σέ αθηναϊκή εφημερίδα συνέντευξη του Έλληνα Εύρωπαίου Επιτρόπου Περιβάλλοντος. Δέν καταλαβαίνει κανείς αν μιλεί σάν Έλληνας ή σάν Εύρωπαίος. Αντιγράψω: «Ο Επίτροπος Περιβάλλοντος παίρνει δημόσια θέση για τό πάρκο του Έλληνικού και δέν διστάζει νά εκφράσει σοβαρές επιφυλάξεις για τήν πρόθεση του ΥΠΕΧΩΔΕ τουλάχιστον ως πρός τή δημιουργία χώρου πρασίνου. "Όπου υπάρχει ελεύθερος δημόσιος χώρος, αυτοί θά πρέπει νά εξακολουθήσουν νά είναι ελεύθεροι δημόσιοι χώροι και νά εργαζόμαστε για νά γίνουν πάρκα και χώροι πρασίνου και όχι οικόπεδα...". («Η Καθημερινή», 22 Ιανουαρίου). Ερώτημα: Θά επέρναε από τό μυαλό του νά πεί, επίσκεπτόμενος τό Λονδίνο, πώς θά πρέπει νά διαμορφωθεί τό Χάυντ Πάρκ;

Πρέπει, είπε. Πρέπει κάτι που περιλαμβάνεται στις Δέκα Έντολές: Ου ποιήσεις σεαυτώ εἰδωλον... Κι αυτό πλέον μέ αρκετό σκόντο. Πρέπει κάτι που προβλέπεται από τούς νόμους και τούς κανόνες της κοινωνίας. Πρέπει τέλος στις ενέργειες ενός ατόμου ο,τι του επιβάλλει ο προσωπικός τους κώδικας ήθικης συμπεριφοράς. Και ανάλογα κρίνεται. Μέ ποιό καπέλο ο κύριος επίτροπος αποφάσισε τί πρέπει νά γίνει τό Έλληνικό; Του επίτροπου; Νομίζω πώς δέν του πέφτει λόγος. Για κάτι τέτοιο δέν προβλέπεται εύρωπαϊκή έγκριση. Από ο,τι ξέρω. Ός Έλληνας πολίτης; Τότε θά έπρεπε (έδω τό ρήμα ταιριάζει) νά εκφραστεί διαφορετικά: «Η γνώμη μου είναι... Πιστεύω... Θά ήταν καλό... Αναρωτιέται κανείς. Γιατί αυτή ή έμπαθής τοποθέτηση; Σκέφτεται ο αδιόρθωτος παμπόνηρος τύπος, ο σκεπτικιστής; Μήπως εργάζεται για μετά; Έχει θλέψεις; Μήπως σερφάρει πάνω στό φουσκωμένο όρμητικό κύμα της συναισθηματικής μας έμπλοκής μέ τό περιβάλλον;

Η συνέντευξη έδημοσιεύθηκε κάτω από τόν τίτλο «Βαρύ κατηγορώ για τό περιβάλλον μας». Αυτό τό συμπέρασμα αποκόμισε ο έπινοήσας τόν τίτλο. Τό ίδιο και ο κάθε αναγνώστης. Φαντάζομαι. Επιβεβαίωση της μαύρης μαυρίλας, μέσα στην οποία μάς λένε ότι ζούμε. Όλοι μας συνεργάτες του Δαίμονα. Πρώτος ο Σουφλιάς. Αυτοί υπεράνω υποψίας. Μέ ρωτάτε από ποιά κίνητρα ελαυνόμενοι. Δέν ξέρω νά σας διαφωτίσω. Νά διευκρινίσω μόνο, πώς τό περιστατικό τό αναφέρω και τό σχολιάζω ως θέμα περί των όριων των εύρωπαϊκών παρεμβάσεων. Και του διαχωρισμού προσωπικής διαφημίσεως και πολιτικής.

Νά προσθέσω κάτι που ή χρονική σύμπτωση μου προσφέρει. Ός πνεύματος αντίλογίας. Στις 23 Ιανουαρίου, στην International Herald Tribune: Σύμφωνα μέ κατάταξη 133 χωρών. Κριτήριο ένας πρόσφατος δείκτης περιβαλλοντικής επίδόσεως (environmental performance index) τόν όποιον έχουν αναπτύξει τά γνωστά άμερικανικά πανεπιστήμια Yale και Columbia. Σέ μία κλίμακα από 1 έως 100 (άριστα). Η χώρα μας βαθμολογείται μέ 80,2. Καλύτερη από τή Γερμανία, ΗΠΑ, Ιταλία, Ισπανία, Κύπρο. Έλαφρά προηγούνται Γαλλία (82,5), Ιαπωνία (81,9). Ηθικό δίδαγμα: Άς περιορίσουμε λίγο τή γκρίνια μας. Για τά έδω. Άς τήν κατευθύνουμε λίγο και πρός τά έξω. Και θά συνεχίσουμε νά τρώμε κοκορέτοι (βλέπε Βικιπαίδεια: κοκορέτοι - άπαγόρευση από τήν Εύρωπαϊκή Ένωση).

Δεύτερη περίπτωση. Η λεγόμενη Βουλή των Έφηβων. Ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα της πραγματικής Βουλής μέ κύριο σκοπό μεταξύ άλλων «...νά μνηθούν [οι νέοι] στις άξίες, τίς πρακτικές και τίς δυσκολίες της Δημοκρατίας». Τήν περασμένη εβδομάδα συνήλθε ή ΙΒ' Σύνοδος της. Διήμερη. Κατά τόν σχετικό κανονισμό συγκροτήθηκαν έπιτροπές (άντίστοιχες μέ τίς κανονικές) και έγιναν συζητήσεις σέ ολομέλεια. Αντιγραφή των μεγάλων. Ήταν φυσικό νά επικρατήσει και ή ξύλινη γλώσσα των μεγάλων. «Οι νέοι άνθρωποι θέλουν μιά Ελλάδα που άπαντά στις τουρκικές προκλήσεις, προστατεύει τά κεκτημένα της και τιμά παράδοση και ιστορία. Αυτό άποτυπώθηκε στις όμιλίες των μαθητών που άπάρτισαν τήν Έπιτροπή έθνικής άμυνας και έξωτερικών υποθέσεων» («Ελεύθερος Τύπος», 21 Ιανουαρίου). Τούς έβαλαν νά μιμηθούν τούς μεγάλους. Νά υποδυθούν τούς μεγάλους. Θεατρική παράσταση.

Κατ' εξαίρεση. Στην Έπιτροπή μορφωτικών υποθέσεων έμίλησαν για πανεπιστήμια που δέν καλλιεργούν τήν κριτική σκέψη και δέν προετοιμάζουν πολίτες ικανούς νά ένταχθούν στην κοινωνία. Έπέκριναν μέ νεανική σκληρότητα τό εκπαιδευτικό σύστημα. Εκεί για λίγες στιγμές έπεσε φώς. Γιατί έμίλησαν για θέματα που τά ξέρουν. Που τά ζούν. Έμίλησε ή νεανική ανατρεπτική διάθεση. Η πικρία και ή άγανάκτηση για τή λιμνάζουσα άπραξία.

Που θέλω νά καταλήξω. Κακό μάθημα δημοκρατίας φοβάμαι πώς έλαβαν οι έφηβοι μαθητές. Κατάργηση λοιπόν; Εκτός αν αλλάξει τελείως μορφή και περιεχόμενο. Νά άποδίδει κάποιο χρήσιμο προϊόν. Για τούς ίδιους. Και για τήν κοινωνία. Θά μπορούσε π.χ. νά όρισθεί ως μόνο και άποκλειστικό θέμα συζητήσεων ή Παιδεία. Τά προβλήματα της Παιδείας. Προτάσεις για τήν Παιδεία. Θέματα που τά ξέρουν καλύτερα από όποιοιδήποτε άλλον. Υφίστανται τίς βλαβερές συνέπειες της σημερινής παιδείας στό πετσί τους. Είδος τατού. Δερματοσσιτίδας. Άνεξίτηλης. Στην ψυχή τους. Και οι Έπιτροπές. Όχι άντίστοιχες μέ τίς πραγματικές. Έπιτροπή για τή διδασκαλία της έλληνικής γλώσσας. Ναι. Για τό μάθημα (και τό βιβλίο) της Ιστορίας. Για τόν τρόπο γενικά διδασκαλίας. Για τά διδακτικά βιβλία. Τίς άπεργίες. Τίς καταλήψεις. Μέ άπόλυτη έλευθερία. Όσως κάτι θγει καλό. Είπε μία μαθήτρια: «Θέλωμε ένα σχολείο μέ ψυχή».